

ΑΝΑΣΚΑΦΕΣ ΣΤΗ ΘΕΣΗ ΚΙΣΣΟΝΕΡΓΑ-ΣΚΑΛΙΑ, 2013

Το Τμήμα Αρχαιοτήτων, Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων, ανακοινώνει τη λήξη της ανασκαφικής περιόδου 2013 στον οικισμό της Εποχής του Χαλκού Κισσόνεργα-Σκαλία. Οι εργασίες διεξήχθησαν κατά το μήνα Ιούλιο από ομάδα του Πανεπιστημίου του Μάντσεστερ υπό τη διεύθυνση της Δρος. Lindy Crewe. Η ομάδα συνέχισε να αποκαλύπτει κατάλοιπα ενός μεγάλων διαστάσεων κτιριακού συμπλέγματος, που χρονολογείται στο κατώφλι της Ύστερης Εποχής του Χαλκού (περ. 1750-1600 π.Χ.), τα οποία είχαν μερικώς αποκαλυφθεί κατά τις προηγούμενες ανασκαφικές περιόδους. Επίσης, διερευνήθηκε διαδοχική σειρά δαπέδων σε ένα πρωιμότερο οικιστικό τμήμα που χρονολογείται στην Πρώιμη Εποχή του Χαλκού (περ. 2300 - 1900 π.Χ.).

Κατά την τελευταία φάση κατοίκησης του χώρου, κτίστηκε μεγάλο κτιριακό σύμπλεγμα που κάλυπτε περιοχή 750μ². Το σύμπλεγμα αυτό ήταν κατασκευασμένο με ποικιλία οικοδομικών τεχνικών, με λίθινα θεμέλια που φτάνουν μέχρι τα 1,2 μ. σε πλάτος. Επιπλέον, ένας μεγάλων διαστάσεων τοίχος, άγνωστης χρήσης, εκτείνεται πέραν των 45 μ. σε μήκος ενώ το τελικό του μήκος δεν έχει ακόμη αποκαλυφθεί. Μετά από τις περσινές έρευνες διαπιστώθηκε ότι ο τοίχος περιέκλειε περιοχή 20X10μ. αλλά οι φετινές ανασκαφές αποκάλυψαν ότι ο τοίχος δε συνεχίζει σε ευθεία αλλά δημιουργεί καμπύλη σχηματίζοντας ένα S. Η ομάδα αποκάλυψε μια μεγάλη εσωτερική αυλή με επιχρισμένο δάπεδο μέσα στο οποίο είχαν ανοιχθεί επιχρισμένοι αποθέτες (λάκκοι). Στο δάπεδο επίσης βρέθηκαν ποσότητες κεραμικής, βαρίδια και σφοντύλια. Σημειώθηκαν επίσης και ενδείξεις για μεγάλης κλίμακας βιοτεχνικές δραστηριότητες. Ο χώρος στα νοτιοδυτικά του τοίχου της εσωτερικής αυλής έχει μερικώς διερευνηθεί και έχουν αποκαλυφθεί επιπρόσθετοι τοίχοι οι οποίοι διαχωρίζουν το χώρο σε τμήματα. Όπως όλα άλλωστε τα αρχιτεκτονικά στοιχεία της θέσης, έτσι και οι τοίχοι δε σχηματίζουν ορθές γωνίες και έτσι δημιουργείται παραλληλόγραμμη κάτοψη και όχι ορθογώνια. Εντός του χώρου μια διαταραγμένη σειρά μικρών λίθων με τμήματα πηλού φαίνεται ότι αποτελούν τα κατάλοιπα εσωτερικού πάγκου που τρέχει παράλληλα με τον τοίχο. Πάνω στο δάπεδο συλλέχθηκε ασυνήθιστα μεγάλη ποσότητα επιτραπέζιων κυπέλλων και προχοϊσκων της τοπικής Τεφροκίτρινης και Ερυθροστιλβωτής κεραμικής υποδηλώνοντας ότι ο χώρος αυτός είχε οικιακό χαρακτήρα. Δεν είναι ξεκάθαρο τί είδους βιοτεχνικές δραστηριότητες λάμβαναν χώρα στα υπόλοιπα τμήματα της θέσης παρόλο που βρέθηκαν δύο μεγάλοι αποθηκευτικοί πίθοι, εν μέρει βυθισμένοι στο έδαφος, δίπλα σε βαθιούς, στενούς αποθέτες γεμισμένους με κάρβουνο. Επίσης αποκαλύφθηκε μια μικρή λιθόκτιστη κατασκευή, γεμισμένη με λεπτό χώμα με στάχτη.

Σε άλλα σημεία της θέσης η ομάδα διερεύνησε πρωιμότερες οικιστικές εγκαταστάσεις, με πέντε διαδοχικά δάπεδα, κυρίως κατασκευασμένα από πηλό ενώ δύο είναι από ασβεστοκονίαμα. Τα στρώματα αυτά διαχωρίζονται με στρώσεις που δημιουργήθηκαν από μάζα που προέκυπταν μετά από κάθε ανακαίνιση του χώρου. Η ποικιλία στην τυπολογία της κεραμικής υποδηλώνει μακρά περίοδο κατοίκησης της θέσης, από την αρχή της Πρωτοκυπριακής περιόδου και επίσης φανερώνει επαφές με άλλα τμήματα του νησιού. Δυστυχώς η περιοχή αυτή έχει διαταραχθεί έντονα σε μεταγενέστερες περιόδους από τη διάνοιξη αποθετών. Το πιο ύστερο δάπεδο στην περιοχή αυτή χρονολογείται, με βάση την κεραμική που βρέθηκε, στην Πρωτοκυπριακή III – Μεσοκυπριακή I ή Μεσοκυπριακή II περίοδο και φαίνεται ότι η Περιοχή D ήταν ανοικτός χώρος κατά την τελευταία φάση κατοίκησης του οικισμού. Πιθανόν το υλικό από την Περιοχή D να

χρησιμοποιήθηκε ως οικοδομικό υλικό αλλού και ως εκ τούτου στην περιοχή να δημιουργήθηκαν πολλοί αποθέτες. Κατά τις έρευνες του 2013 αφαιρέθηκαν δύο δάπεδα και αποκαλύφθηκαν σειρές από περίτεχνα κατασκευασμένα επιχρισμένα δάπεδα, μια λεκάνη και πρόμη αρχιτεκτονική με κατεύθυνση βορρά – νότο, σε αντίθεση με τον μεταγενέστερο τυπικό προσανατολισμό: βορειοδυτικά – νοτιοανατολικά. Κάτω από τη σειρά των δαπέδων και πάνω από το φυσικό έδαφος βρέθηκε ένα τελευταίο επιχρισμένο δάπεδο το οποίο αναμένεται να διερευνηθεί στα επόμενα χρόνια.

Εκτός από τα αναμενόμενα ευρήματα όπως η κεραμική, βρέθηκαν και άλλα αντικείμενα που συνδέονται με τις αρχιτεκτονικές φάσεις όπως λίθινα εργαλεία που χρησιμοποιούνταν για την επεξεργασία τροφής, λίθινα παιχνίδια, χάλκινα εργαλεία και περιάπτα και χάντρες από όστρεα, οστά και λίθο.

Κισσόνεργα-Σκαλιά 2013